

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2 Vtrum consistat in honoribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

¶ Super Questionis secundae Articulum secundum.

IN artic. 2. in corpore nota, quod ipsa felicitas consistit excellentiam, ut per hoc videas, quod angeli appetendo beatitudinem, appetierunt excellentiam, quae est obiectum superbiae.

¶ Super Questionis secundae Articulum tertium.

3. cont. c. 28. Et opu. 3. ca. 108. 104. & Mat. 5. Et 1. Ethic. 100. 5.

* c. 9. tom. 5.

† c. 3. tom. 5.

* 4. Eth. c. 9. 10. 5. & lib. 8. ca. 14.

* c. 5. tom. 5.

* In col. 22.

cit. Qui bibit ex hac aqua, per quam temporalia significantur, fiet iterum: & hoc ideo, quia coram in sufficientia magis cognoscitur cum habentur. & ideo hoc ipsum ostendit eorum imperfectionem, & quod in eis summum bonum non consistit.

ARTICVLVS II.

Utrum beatitudo hominis consistat in honoribus.

AD SECVNDVM sic proceditur. Videtur, quod beatitudo hominis in honoribus consistat. Beatitudo enim, sicut felicitas, est praemium virtutis, ut philosophus dicit in 1. Ethic. * sed honor maxime videtur esse id, quod est virtutis praemium, ut philosophus dicit in 4. Ethic. † ergo in honore maxime consistit beatitudo.

¶ 2. Praet. Illud quod conuenit Deo, & excellentissimis, maxime videtur esse beatitudo, quae est bonum perfectum: sed huiusmodi est honor, ut philosophus dicit in 8. Ethic. * & 1. Tim. 2. dicit Aposto. Soli Deo honor & gloria. ergo in honore consistit beatitudo.

¶ 3. Praet. Illud quod est maxime desideratum ab hominibus, est beatitudo: sed nihil videtur esse magis desiderabile ab hominibus, quam honor: quia homines patiuntur iacturam in omnibus alijs rebus, ne patiantur aliquod detrimentum sui honoris. ergo in honore beatitudo consistit.

SED CONTRA. Beatitudo est in beato: honor autem non est in eo qui honoratur, sed magis in honorante, qui reuerentiam exhibet honorato, ut philosophus dicit in 1. Ethic. * ergo in honore beatitudo non consistit.

RESPON. Dicendum, quod impossibile est beatitudinem consistere in honore. Honor enim exhibetur alicui propter aliquam eius excellentiam, & ita est signum & testimonium quoddam illius excellentiae, quae est in honorato: excellentia autem hominis maxime attenditur circa beatitudinem, quae est hominis bonum perfectum, & secundum partes eius, id est, secundum illa bona, quibus aliquid beatitudinis participatur: & ideo honor potest quidem consequi beatitudinem: sed principaliter in eo beatitudo consistere non potest.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod honor non est praemium uirtutis, propter quod uirtuosi operantur: sed accipiunt honorem ab hominibus loco praemij, quasi a non habentibus ad dandum maius. Verum autem praemium uirtutis est ipsa beatitudo, propter quam uirtuosi operantur: si autem propter honorem operarentur, iam non esset uirtus, sed magis ambitio.

AD SECVNDVM dicendum, quod honor debet Deo, & excellentissimis, in signum uel testimonium excellentiae praesistentis, non quod ipse honor faciat eos excellentes.

AD TERTIVM dicendum, quod ex naturali desiderio beatitudinis, quam consequitur honor, ut dictum est *, contingit quod homines maxime honorem desiderant.

¶ unde querunt homines maxime honorari a sapientibus, quorum iudicio credunt se esse excellentes, uel felices.

ARTICVLVS III.

Utrum beatitudo hominis consistat in fama, sive gloria.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur, quod beatitudo hominis consistat in gloria. In eo enim uidetur beatitudo consistere, quod redditur sanctis pro tribulationibus, quas in mundo patiuntur: huiusmodi autem est gloria. dicit enim Aposto. Ro. 8. Non sunt condignae passionibus huius temporis ad futuram gloriam, quae reuelabitur in nobis. ergo beatitudo consistit in gloria.

¶ 2. Praet. Bonum est diffusiuum sui, ut patet per Dionysium 4. cap. de diu. nomi. * Sed per gloriam bonum hominis maxime diffunditur in notitiam aliorum, quia gloria, ut Amb. † dicit, nihil aliud est, quam clara cum laude notitia. ergo beatitudo hominis consistit in gloria.

¶ 3. Praet. Beatitudo est stabilissimum bonorum: hoc autem esse uidetur fama, uel gloria, quia per hanc quodammodo homines aeternitatem sortiuntur. unde Boet. dicit in lib. de consol. * Vos immortalitatem uobis propagare uidemini, cum futuri famam temporis cogitatis. ergo beatitudo consistit in fama, seu gloria.

SED CONTRA. Beatitudo est uerum hominis bonum: sed fama, seu gloriam contingit esse falsam. ut enim dicit Boet. in li. 3. de consol. * plures magni saepe nomen falsis uulgi opinionibus attulerunt, quod quid turpius excogitari potest? Nam qui falso praedicantur, suis ipsi necesse est laudibus erubescant. non ergo beatitudo hominis consistit in fama, seu gloria.

RESPON. Dicendum, quod impossibile est beatitudinem hominis in fama, seu gloria humana consistere: nam gloria nihil aliud est, quam clara notitia cum laude, ut Amb. dicit. * Res autem cognita aliter comparatur ad cognitionem diuinam, & aliter ad cognitionem humanam. Humana enim cognitio a rebus cognitis causatur: sed diuina cognitio est causa rerum cognitarum. unde perfectio humani boni, quae beatitudo dicitur, non potest causari a notitia humana: sed magis notitia humana de beatitudine alicuius, procedit, & quodammodo causatur ab ipsa humana beatitudine, uel inchoata, uel perfecta. Et ideo in fama, uel in gloria non potest consistere hominis beatitudo: sed bonum hominis dependet sicut ex causa ex cognitione Dei: & ideo ex gloria, quae est apud Deum, dependet beatitudo hominis, sicut ex causa sua, secundum illud Psal. 90. Eripiam eum, & glorificabo eum: longitudine dierum replebo eum, & ostendam illi salutare meum. Est etiam aliud considerandum, quod humana notitia saepe fallitur, & praecipue in singularibus contingit. cuiusmodi sunt actus humani: & ideo frequenter humana gloria fallax est. sed quia Deus falli non potest, eius gloria semper uera est, propter quod dicitur 2. ad corint. 10. Ille probatus est, quem Deus commendat.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod Apostolus non loquitur ibi de gloria, quae est ab hominibus: sed de gloria, quae est a Deo coram angelis eius. unde dicitur Mat. 8. Filius hominis constituetur cum in gloria Patris sui coram angelis eius.

AD SECVNDVM dicendum, quod bonum alicuius hominis, quod per famam, uel gloriam est in cognitione multorum, si cognitio quidem uera sit, oportet quod deriuetur a bono existente in ipso homine: & sic praesupponit perfectam beatitudinem, uel inchoatam.

¶ Super

3. cont. c. 19. Et opu. 3. ca. 108. & 264. Et opu. 30. li. 1. c. 7. & 8.

* Cap. 4. dicitur ca. prin.

† Id habet Augu. in li. 83. qu. 9. r. circa finem.

Lib. 2. prof. 7. post me.

Li. 3. de cōf. profa 6. circa principium.

Id habet Aug. in li. 83. q. 8. q. 3. circa finem tom. 4.

* Tex. mo. g.

* c. 7.